

HEISANN, MONTE CARLO

Livet er en lek på den franske rivieraen.

TEKST LARS BACKE MADSEN FOTO GUNNAR LIER
Monte Carlo, Monaco

OSLO, MIDT I oktober. En skipsreder ringer tilbake.

- Det er Herbjørn Hansson her.

- Ja, hei og takk for sist.

- Jeg så din beskjed. Du vil snakke med min sønn.

- Ja, det stemmer. Vi skal til Monaco, der han bor. Du har jo fortalt at han er finansmann der nede.

- Da må jeg skuffe deg. Din avis har skrevet så mye negativt om meg i det siste, så jeg må nok si til ham at han heller ikke kan snakke med deg.

- Det var synd.

- Ja, slik må det bli.

Og slik ble det. Vi respekterte skipsrederens avgjørelse. Vårt håp om at Alexander Hansson kunne være vår guide i Monaco, forsvant før vi dro. Men vi dro likevel.

UTSIKTEN. Fyrstedømmet på den franske rivieraen er verdens minste land, om vi ser bort fra Vatikanstaten. Dette visste vi om da vi landet på flyplassen, men én ting er å lese om slikt i leksikon, noe annet er å få det bekreftet på en fjelltopp. Før vi kjørte vår svarte leiebil av italiensk fabrikat inn i fyrstedømmet denne tirsdagen i slutten av oktober, måtte vi derfor ta staten i

øyeyesyn fra utsiktspunktet Tete de Chien - hundehodet.

Fra toppen av hundehodet fikk vi bekreftet at staten ikke er særlig større enn Frognerparken i Oslo. Monaco er lite, trangt og dyrt. Det er ikke mer plass til tennisbaner, svømmebasseng eller frukthaver, men stadig flere vil bo der. Ifølge eiendomsmeglerfirmaet Knight Frank forventes 2700 internasjonale mangemillionærer å flytte dit de neste åtte årene, i tillegg til de 37.000 menneskene som bor der nå.

Siden inntektsskatten forsvant i 1869 og skatt på eiendom og formue forsvant senere, har staten

tiltrukket seg velfriserste aristokrater og hemmelighetsfulle magnater. Vanlige folk i hele verden vet hvem som er prinser og prinsesser i Monaco. Men hvordan er det egentlige livet der? Vi måtte finne svar på flere spørsmål.

SPØRSMÅL. Stemmer det at en to-roms leilighet med tekjøkken og utsikt rett inn i naboblokken koster 60 millioner kroner?

Medfører det riktighet at en spandabel, norsk finansmann går rundt med en hvit teddybjørn på nattklubber?

Vil presidenten i Monte Carlo Polo Club klare å spore opp sin gamle, norske kjærlighet?

Hvorfor ble det norske kongehuset tema på en milliarderkonferanse full av russere?

Hva er slavetoget?

Er det sant at en irsk diplomatsønn har enerett til alle appelsiner som vokser i Monaco?

Og hva med Gulshat? Kunne vi være sikre på at den russiske fotomodellen og forretningskvinnen faktisk ville møte oss? Eller var vi havnet i en felle?

Svarene lå og ventet der nede, noen hundre meter nedenfor hundehodet.

BOND & BURGESS. Når man kjører ned den svingete åssiden mot Monaco sitter man hele tiden med en følelse av at en Aston Martin med James Bond bak rattet når som helst kan dukke opp i dødvinkelen. Monaco er den britiske agentens foretrukne destinasjon i flere filmer, og Bond-skuespiller Roger Moore bodde da også her i mange år. Han flyttet hit først og fremst for å unngå skatt, men også for å føle seg trygg, fortalte han i et intervju med Daily Telegraph i 2012. ➔

SMÅBYATMOSFÆRE. Målt i areal er Monaco mindre enn samtlige av Norges 428 kommuner. Monaco er så lite at hvis du klipper staten ut av kartet og limer det inn i kartet over Kautokeino kommune i Finnmark, må du gjenta operasjonen 4853 ganger for å fylle Kautokeino.

SNART TILBAKE.

En kvinne overlater sin Ferrari til en tjenestemann utenfor Hotel Hermitage

«SLAVETOGET».

Hver morgen ankommer 45.000 mennesker Monaco for å tjenestegjøre for dem som bor der. Mange av dem kommer hit til togstasjonen, hvor de tar rulletrappen opp til gateplan.

➔ Roger Moore døde ifjor og ligger begravet på kirkegården i Monaco, like ved Anthony Burgess, den konservative, britiske forfatteren, mannen bak «A Clockwork Orange», som tilbrakte store deler av sitt liv på rømmen fra skattemyndigheter og andre brottsmenn.

En stund bodde Burgess i Roma, men han flyttet til Monaco da det i 1975 gikk rykter om at den italienske mafiaen planla å kidnappe hans stesønn. I Monaco følte han seg trygg, ikke minst i selskap med sin nye venninne, prinsesse Grace, som han først møtte på en fiolinkonsert, der hun også introduserte ham for sin mann, statsoverhodet fyrst Rainier III.

- Vi kjører inn her, sier fotografen og stanser bilen i Route de la Turbie, noen krappe svinger før innkjørselen til fyrstedømmet.

Langs veien står det biler med internasjonale registreringsskilt. En Bentley fra Litauen. Seks russiske Rolls-Royce. Tre-fire McLaren, noen Aston Martin. Global Garage er verdens mest eksklusive bilverksted.

- Vi får inn rundt tusen biler i året, sier servicerådgiver Loic Deparis.

På disken foran ham ligger et brev fra den britiske pengeforvalteren Jonathan Tullett, som skal teste en ny McLaren. Briten er sikkert stolt av bilen sin, men er småkunde sammenlignet med en nordmann.

- Arne Fredly, sier servicerådgiveren og smiler.

Han nevner at Fredly har bestilt ny McLaren Senna, en av verdens dyreste biler. Den norske investoren er en av Monacos største bilsamlere, og skal ha en kolleksjon som er verdt mer enn halv milliard kroner. Men det vil ikke monsieur Deparis snakke om.

- Diskresjon. Vi er opptatt av diskresjon, sier han, idet en humørløs kollega kommer inn glassdøren og med sardoniske øyne tilkjennegir at vi nå bør forlate stedet. På vei ut napper vi med en liten katalog, der det er salg av bruktbiler. En svart Bentley med gult panser til 275.000 euro. En Bugatti Veyron Gran Sport til 1,4 millioner euro. Men også rimeligere kjøretøy, som en Ferrari Scaglietti, med design inspirert av kjærligheten mellom Roberto Rossellini og Ingrid Bergman, til bare 89.000 euro. Den er sikkert rusten og uten DAB-radio.

- *Au revoir*, sier vi, går ut og blir nesten kjørt ned av en Scooter i vill fart nedover mot fyrstedømmet.

BESKJED I INNBOKSEN. *Good morning, Lars. Tell me what time do you prefer. Gulshat*

Good morning, Gulshat. 12 o'clock would be perfect. Just tell us where, and we will be there on time. Lars

Perfect. Gulshat

SLAVETOGET. Det bor 37.000 mennesker i Monaco, men kun 8000 er ekte monegaskere med statsborger-

DET KOMMER 45.000 MENNESKER INN HIT HVER MORGEN. VI MÅ VÆRE DET ENESTE LANDET I VERDEN MED NEGATIV ARBEIDSLØSHET

PHILIP CULAZZO, appelsinlikørselger

skap og allmenn stemmerett. De 29.000 andre bare bor her og nyter livet, mange av dem er barn og hjemmeverende hustruer. I tillegg kommer det hver morgen flere titusener mennesker inn i landet for å jobbe. Noen ankommer på scooter, andre i bil, men de aller fleste tyter ut av heisene på togstasjonen, Gare de Monaco, som er travel mellom klokken syv og ni om morgenen. Dette er folk som tjenestegjør for de velbårne honoratiorene. De jobber på kafeer, hoteller og skoler, i banker, butikker, byråkrati og politi, de vasker, rydder, regner og pynter. Mange av dem stopper ved stasjonskafeen Art Café for å kjøpe en espresso til 1,40 euro før de tar rulletrappen opp til Monacos overflate, der prisen per kopp multipliseres med to.

- Det er mye å gjøre her nå, sier kvinnen bak disken på Art Café. Hun vil ikke si hva hun heter, og liker ikke å snakke med journalister. Overvåkningskameraer fanger opp alt. I stedet begynner hun å rydde bordene.

Onde tunger bruker ordet «slavetoget» når de snakker om togene som frakter Monacos tjenestefolk inn og ut av fyrstedømmet, men ut fra klesdrakt, vesker og togpassasjerenes suffisante ganglag å dømme, er det lite som minner om slavetrafikk på Gare de Monaco.

- Hørt noe mer fra Gulshat?

- Nei.

APPELSINER. En liten spasertur unna togstasjonen sitter en gråhåret mann for seg selv i forretningen L'Orangerie, som ikke selger noe annet enn selvlaget

appelsinlikør. Han vinker oss inn, presenterer seg som Philip Culazzo, tilbyr et glass og forteller om seg og sitt.

- Jeg vokste opp i Irland, men tilbrakte mye av min barndom i Monaco, sier han.

Monsieur Culazzo er sønn av en italiensk diplomat og en irsk diplomatfrue. Mens foreldrene flyttet verden rundt, gikk han på kostskole i Irland og møtte dem i her i feriene.

- Monaco var som en liten landsby. Alle kjente hverandre. Slik er det fremdeles om du går rundt i de gamle bydelene, men ellers er det nesten overbefolket her. Det kommer 45.000 mennesker inn hit hver morgen. Det er flere arbeidsplasser enn innbyggere her. Vi må være det eneste landet i verden med negativ arbeidsløshet, sier han og blir avbrutt av en eldre, britisk stamkunde som gjør sin entré og forlater butikken med to flasker appelsinlikør hun skal blande med champagne og servere i et selskap.

- Prins Albert og staten tar først de appelsinene de trenger, og etter at de har forsynt seg, har jeg eneretten til alle appelsiner som vokser innenfor statsgrensene. Det er snakk om cirka 6000 trær. Bitre, gode appelsiner, sier Culazzo, som tjente store penger allerede som ung. Mens han på 1990-tallet studerte til å bli advokat på et universitet i Dublin, reiste han til Jemen, der faren var ambassadør. Det slo ham at fattige mennesker i Jemen og nabolandene ofte hadde tunfisk på middagsbordet, og fant ut at det var mulig å kjøpe tunfisk billig fra havene der nede, få det fraktet til Europa og selge det til høy pris på markeder i Frankrike og Italia. Han ble tunfiskmillionær.

Appelsinlikørdestilleriet har foreløpig ikke fullt så mange kunder, men de kommer, tror han. Etter at han for et par år siden åpnet sitt vesle destilleri med prins Albert til stede, har han blant annet fått avtaler med de eksklusive stedene Yacht Club de Monaco og Café de Paris.

- Det er en nordmann her nede, sier han plutselig.

- Han er sønn av en skipsreder. Hansson. Sier navnet dere noe?

- Ja, vi kjenner til ham.

- Hansson er berømt. Ingen bruker visst mer penger på champagne.

- Nettopp.

- Hvis dere treffer Hansson, får dere be ham kjøpe appelsinlikør også.

GULSHAT. På en benk utenfor Hôtel Hermitage. Vi sitter og lurar på hvorfor en oljesjeik har tatt med tre Dubai-registrerte Ferrari-er til Monaco. En rød, en blå og en hvit. De står triste foran hotellet, virker urørt av menneskehender. Så durer det i telefonen.

- Nå svarte hun! Gulshat kan møte oss til lunsj, vi ➔

1

2

3

4

1 VERDENSBORGERE. Monaco er et søvrigt sted, der det bor mange barn og mødre, mens fedrene reiser verden rundt og driver forretninger. **2 BYGGEBOOM.** Nye blokker reiser seg i Monaco. Flere tusen nye mangemillionærer skal flytte til mikrostaten. **3 SMÅYACHTHAVNEN.** Det er mange yachthavner i Monaco. Her er havnen for de små. De større ligger andre steder. **4 TURISTER.** Monaco er et populært reisemål for folk som se overflod på nært hold.

➔ skal til Restaurant de la Société Nautique de Monaco! Gulshat Uzenbaeva er en russisk fotomodell, skuespiller, influencer og *chief executive officer* for det nokså nystiftede selskapet Luxpro. Før vi ankom fyrstedømmet hadde vi kommunisert med henne angående en faglig og sosial konferanse for såkalte HNWI og UHNWI som skulle finne sted på Yacht Club de Monaco. Det er nesten ikke mulig å oppdrive informasjon om konferansen noe sted, den avholdes i en slags diskresjon og er «by invitation only», men den russiske arrangøren hadde av en underlig grunn fattet interesse for vår interesse og ville helst bli kalt bare Gulshat.

HNWI er forøvrig en forkortelse for High-Net-Worth Individuals. UHNWI er en forkortelse for Ultra-High-Net-Worth Individuals. Eller milliardærer, som det heter på norsk.

- Jeg vil dele mine erfaringer om Monaco, og jeg har jobbet med HNWI i årevis, hadde Gulshat skrevet i en melding.

BARNAS BY. Med en time til gode før møtet med Gulshat går vi gjennom byen, der vi passerer en butikk som selger smykker og designerklær til hunder. Ved Casino de Monte-Carlo står en kineser og poserer foran en Bugatti, og på trappen til Hôtel de Paris står en araber i gule bukser og hoster sigar. Solen skinner.

Monaco er et fredelig sted, døs og bedøvet av rikdom. Selv om nesten alle som bor her er styrtrike, ser vi aldri noen som virker å være på jobb. Turistene går

dempet rundt og knipser bilder av luksus. De fastboende nyter livet som herskapsfolk, og det er påfallende mange barn her. Veloppdragne er de også. Monaco fungerer som en slags kostskole. Internasjonale milliardærer flytter sine formuer og familier hit, men er ikke nødvendigvis så mye hjemme. Mens de selv reiser verden rundt for å drive business, blir koner og barn igjen i Monaco og fyller tilværelsen med seiling, skolegang og uutholdelig letthet.

De kunne ha bodd i store villaer i Antibes eller Menton, men da måtte de ha betalt skatt. I Monaco slipper de det, men må til gjengjeld akseptere en lavere bostandard, siden alt er så trangt. En familie med tre barn må regne med å betale mellom 150 og 200 millioner kroner for en leilighet med tre-fire soverom. En eiendomsmeidlerforretning i Boulevard Princesse Charlotte selger en toroms til 10.6 millioner euro, eller omtrent 100 millioner kroner. Men da følger det med parkeringsplass.

PORTIER COVE. Det er så trangt at Monaco nå må utvide sitt territorium. Ikke ved å gå til krig mot nabolandet Frankrike, men ved å bygge en kunstig øy rett utenfor den ene yachthavnen.

- Det blir nesten som Dubai, sier en ung mann som står og kjeder seg bak disken på den lokale Starbucks, rett ved siden av Hotel Fairmont, som hvert år fylles opp av Formel 1-entusiaster.

I vannet utenfor kafeen har byggeprosessen begynt. Heisekraner og lastebåter bråker ute i bølgene, og

gjestene på kafeen må snakke høyt med hverandre for å bli hørt. En amerikaner uten sokker i skoene maser som en Lamborghini bak oss, og vi mener å fange opp at han trolig har høyere saldo på kontoen for finanskapital enn for kulturell kapital.

- Det kommer en bro her. Jeg har hørt det skal bli mer enn 100 leiligheter der ute, sier mannen bak Starbucks-disken.

- Pluss en yachthavn. Alle må jo ha en yacht, sier kollegaen.

- Men dere skal ikke flytte dit?

- Haha, vi har ikke råd til å bo i Monaco. Jeg bor i Italia. Kommer hit hver morgen med scooter.

Og her står de altså og følger med på et av verdens mest spektakulære byggeprosjekter. Flere av Europas mest kjente arkitekter er involvert. Seks millioner tonn med siciliansk sand blir fraktet hit for å lage fundamentet for øya. Portier Cove skal ha 120 leiligheter og ti villaer. Leilighetsprisene ligger på rundt en million kroner per kvadratmeter, og blir dermed dyrere enn de dyreste adressene både i London og New York. Villaene blir enda dyrere.

YACHTHAVNEN. Det durer i telefonen. Det er Gulshat. Hun er på Yacht Club de Monaco og forbereder konferansen. Nå blir hun forsinket.

«Jeg kommer. Bordet står i mitt navn», skriver hun.

Vi bruker ventetiden på å studere farkostene i yachthavnen. Vi vet at de aller største ligger utenfor Antibes,

NETTVERKSBYGGEREN. Gulshat Uzenbaeva fra den russiske republikken Basjkortostan arrangerer konferanser for milliardærer og deres rådgivere. I bakgrunnen: Yacht Club de Monaco, åstedet for Luxpro-konferansen.

hvor det er mer plass, men det er litt av hvert også her: En vakker seilskute fra London ligger utenfor Monacos ridderlige roklubb, der en verdensborger har båret romaskinen ut i solen og nå ror med enn fransk venn mens han snakker engelsk som om han var Baron Clifford of Chudleigh.

- Pardon me for asking, Sir, sier han til sin venn, men et privat helikopter lager så mye lyd at vi ikke hører mer.

Litt bortenfor ligger noe som ligner et krigsskip med lysekroner, og videre utover noen svarte yachter som minner mer om *sleazy* nattklubber. Det er nesten så vi kjenner duften av formiddagskokain og gjenglemte diamanter fra «Lady MM». Litt før klokken tolv stanser en Rolls-Royce med britiske skilter foran den Valletta-registrerte yachten. Ut velter en eggformet gentleman med lubne fingre og hvite mokasiner. Han går ombord, en ung kvinne tar ham i hånden og sammen forsvinner de innover i mørket.

GULSHATS HISTORIE. - Jeg er født i republikken Basjkortostan i Russland, sier Gulshat etter å ha konversert med kelneren. Hun anbefaler oss å spise blekksprut, forteller at hun som ung jobbet som assistent for den kvinnelige rektoren på universitet i republikkhovedstaden Ufa, samtidig som hun studerte økonomi og gikk på teaterskole.

- Jeg har bakgrunn fra både politikk og finans i Russland, men det blir nesten som å snakke om et tidligere liv, sier hun og går over til å snakke om sitt nye.

ÉN DAG KOM JEG HIT TIL MONACO SOM TURIST. JEG RINGTE MIN MOR MED EN GANG OG SA: MAMMA, JEG HAR FUNNET HVOR JEG VIL BO

GULSHAT UZENBEAVA, nettverksbygger

- Mens jeg jobbet i Russland, brukte jeg hver eneste ferie på å reise verden rundt. Jeg ville ut. Én dag kom jeg hit til Monaco som turist. Jeg ringte min mor med en gang og sa: «Mamma, jeg har funnet hvor jeg vil bo.» Tilbake i Russland fortalte jeg mine venner at jeg hadde funnet mitt drømmested, men de lo og sa; «vi vet du er

ambisiøs, Gulshat, men nå tuller du.» Da fikk jeg dobbel motivasjon til å komme hit. Og nå har jeg vært her i ni år.

Etter å ha jobbet i Royal Bank of Scotland, en mindre privatbank og som direktør i et kunstgalleri, startet hun opp sitt private firma i Monaco. På kort tid utviklet hennes lukkede vernissasjer og ballettforestillinger i operaen seg til å bli såkalte snakkiser blant de bemidlede.

- Det gikk fint. I 2015 hadde vi mer enn hundre arrangementer her, og mange i samarbeid med regjeringene både i Monaco og Russland. Vladimir Putin og prins Albert var også med, sier hun.

Ifjor ble hun kontaktet av den Monaco-baserte, russiske eiendomsinvestoren Sergej Sander og etablerte selskapet Luxpro.

- Hans bakgrunn var eiendom og den typen business i Monaco, Sveits og England. Jeg hadde jobbet med mitt, og vi fant ut at vi ville etablere en type konferanser som mikset det faglige og sosiale på en annerledes måte. Vi har nå hatt konferanser i Zürich og London, på The Bulgari Hotel, og skal neste måned ha en i Moskva.

- Men først Monaco.

- Ja, først Monaco. Dere må bli med til yachtklubben. Kom.

YACHTKLUBBEN. - Hils på Laurent, sier Gulshat.

Laurent Orsini er hovmester på yachtklubben. Den tidligere tennistreneren fra Lyon forklarer at det er forbudt å ta bilder inne i baren, men sier ingenting om å notere. Vi noterer at yachtklubbens bar ikke ligner på ➔

➔ noen bar i Oslo. Yacht Club de Monaco er en av Europas mest lukkede klubber, grunnlagt av fyrst Rainier III i 1953. For å bli medlem må man først bli invitert inn av to eksisterende medlemmer, deretter bli godkjent av klubbens president, som i dag er prins Albert II, og selv sagt betale en sum. Ifølge et medlem DN snakket med, er det først en engangssum på 200.000 euro, deretter 30.000 euro per år. Gulshat er her stadig vekk.

- Jeg liker meg her, sier hun. Så ringer det i telefonen hennes.
- Det er Alexander Johnson. Et øyeblikk. Hun snakker en stund.
- Alexander landet i Nice nå. Vil dere vente her og treffe ham i dag? Han er rådgiver for en norsk prins, tror jeg.
- En norsk prins? Vi kan vente til i morgen. Samme sted?
- Samme sted.

Nedenfor baren i Yacht Club de Monaco har det nettopp vært stor ståhei. Fotballklubben AS Monaco har ansatt legenden Thierry Henry som trener, og han har nettopp møtt pressen. Gulshat lurte på om vi ville møte ham, men av en eller annen grunn sa vi nei.

LUXPRO. Torsdag ettermiddag. Dørene har nettopp åpnet, men det er en time til konferansen starter. En av de første gjestene som ankommer Yacht Club de Monaco er en italiensk aristokrat.

- God dag, mitt navn er Francesco Mitrano, sier han og gir oss et visittkort, der det står at han er president for Monte Carlo Polo Club.
- Og dere er fra Norge? spør han plutselig.
- Jeg hadde en gang en norsk kjæreste, sier han. Han ser på oss.
- Camilla, sier han.
- Jeg møtte henne i Firenze. Hun studerte for å bli kunstner da jeg bodde der. Jeg tok henne med til mitt *chateau*, som jeg har der borte. En nydelig kvinne.

Han tenker høyt.

- Camilla ... med et fransk etternavn. C ... Co ... noe sånt, hun kom fra en øy utenfor Oslo. Fin familie, fine folk. Dere må hjelpe meg å finne henne.

Så går presidenten i poloklubben ut av yachtklubben. Like utenfor gjør en gruppe småbarn seg klare til regatta. Samtidig kommer stadig nye folk inn. Noen må vise legitimasjon, mens andre har så kjente ansikter at vaktene nikker dem inn. Gulshat er vert og hilser på alle, hun introduserer oss for den ene etter den andre: En diamanthandler fra Milano, en spansk bankier, en bitcoinmillionær fra Liechtenstein, en russisk eiendomsinvestor.

- Fra Norge? spør russeren.
- Det bor flere nordmenn her i Monaco, sier han.
- De fleste lever diskret og rolige liv her, men så er det en mann som er mer synlig. Faren hans eier mange skip. Hansson. Kjenner dere ham?

Russeren er i ferd med å si noe mer, men blir pirket på skulderen og konverserer heller med en engelskmann som er her for å markedsføre en privatbank som

JEG ER RÅDGIVER FOR MARIUS, SØNNEN TIL KRONPRINSESSEN I DITT LAND

ALEXANDER JOHNSON, forretningsmann

spesialiserer seg på å gi skreddersydde lån til yachter og privatfly. Rundt i lokalet løper direktøren for magasinet *Luxury* og poserer hektisk med alle og enhver. Hun veksler på å snakke fransk, engelsk og russisk, er stadig borte ved speilet og virker ikke helt sikker på om hun skal samle håret i en hale eller la det falle fritt.

- Journalister? spør hun oss.
- La oss holde kontakten, sier hun, men går før vi reker å svare. Liliya Tippetts har oppdaget Alexander Johnson. Hun beveger seg forfriskende i hans retning med håret i fritt fall.

MR. Johnson. Alexander Johnson er den faste hovedtaleren når Luxpro har konferanser. Den unge, høyreiste engelskmannen ser ut som han kunne vært modell for Burberry. Han er foreleser ved universitetet i Oxford, der han snakker om entreprenørskap. Han var bare i 20-årene da han ble den yngste toppsjefen på et selskap notert på børsen i London. Han ser seg stadig rundt i lokalet, hvor det både er gammelt og ungt, rikt og rikere og stadig flere unge kvinner. Det er så vidt han reagerer når Dagens Næringsliv spør om han er forberedt.

- Jeg pleier ikke å forberede meg. Min metode er improvisasjon, sier han og skuer utover.
- Stemmer det at du er rådgiver for en norsk prins?
- Ikke helt. Jeg er rådgiver for Marius, sønnen til kronprinsessen i ditt land.
- Hva gir du råd om?
- Forretninger, sier han og ser ned på oss med spørrende mine.
- Hva slags rykte har Marius i deres land?
- Hm. Det er vel flere meninger om ham.
- Han er litt naughty boy?
- Ja, kanskje det.
- Nettopp. Nettopp.

Så tier han igjen. En journalist fra russisk finans-tv kommer bort til oss. Hun smiler.

- Jeg har sett bilde av deg.
- Å?
- Nei, ikke av deg. Av ham, sier hun og stirrer som en forelsket tenåringsjente på Mr. Johnson.

Han stirrer tilbake. Så går han opp på podiet. Presenterer seg selv. Han sier noen karismatiske ord om ledelse. «Anticipation», sier han flere ganger og gjør narr av at publikum ikke er like artikulert som ham selv. Foredraget varer i fire og et halvt minutt. Så introduserer han neste taler.

ANARKISTEN. Foredragsholderen fra borgermestrens kontor dukker aldri opp på podiet, men det gjør kanskje ingenting. Politikken i Monaco er ganske enkel å forstå: Det finnes bare høyrepartier her, og slik har det alltid vært. Unntaket er 1971, da en kandidat fra en venstrevridd bevegelse ble valgt inn den folkevalgte forsamlingen, før han røk ut i valget etter. Forøvrig kjenner historiebøkene kun til én annen person i fyrstedømmet med sosialistiske sympatier, og det er den anarkistiske poeten og artisten Leo Ferré. Om ham er det ikke mer å si enn at han var sønn av stabssjefen ved Casino de Monte-Carlo, dro til Paris, skrev, sang, protesterte og i sin storhetstid hadde en hårfrisyre som åpenbart må ha inspirert den norske samfunnsdebattanten og professoren Terje Tvedt.

Nå ligger Leo Ferré begravet i Monaco, like ved Roger Moore.

SKATTEADVOKATENE. - Milliardærer, dere.

De to skatteadvokatene er fløyet ned fra Zürich. Begge har russisk navn og jobber i avdelingen for «private wealth» i konsultentselskapet PwC. De har laget en fersk rapport, «Billionaires insights 2017», om milliardærenes kår her i verden. Amerika har flest milliardærer, Europa er flinkest til å overføre milliardformuer fra generasjon til generasjon, men se opp for Asia, sier de.

- Det kommer en ny milliardær i Asia hver tredje dag, sier advokat og PwC-partner Sergei Bezborodov fra podiet.

Applaus fra salen. Men han maner til varsomhet. Skattemyndigheter over hele verden har begynt en mer intensiv jakt på milliardformuer. Før kunne de leve i fred i land som Monaco, men bilaterale avtaler og samarbeid gjør nå at ekstravagant forbruk lettere blir oppdaget - med tilhørende risiko for å bli skattlagt.

- Hvis du eier en yacht eller en privatjet gjennom et selskap i et skatteparadis i Karibien, må du nå passe deg mer enn før. De er ute etter dere nå, sier han.

Salen virker ikke så skremt. En av de inviterte er Christian Moore, sønnen til Roger. Unge Moore er særs opptatt av yachter, og eier blant annet tv-kanalen Superyacht TV.

- Det er nå dere trenger gode skatteadvokater, sier Bezborodov.

Applaus. Nye foredrag. Om kunst, skatt, yachter, eiendom og bitcoin. En foredragsholder som skal lokke folk fra Monaco til Kypros, hvor en skatterevolusjon er nært forestående, siden Kypros er villige til å innta «pole position in the race to the bottom», som en frekk nederlander sa det i pausen, har invitert gjestene til å legge visittkortet sitt i en glassbolle, og innehaveren av kortet som trekkes ut, vinner en flaske Dom Perignon. ➔

ETTERTRAKTET. Oxfordforeleser Alexander Johnson (til høyre) er hovedtaler på Luxpro-konferansene. Her blir han intervjuet av en journalist fra magasinet Glam.

LOVER SKATTEREVO-
LUSJON. David Petrosov
Cyprus Investment Program-
me vil lokke skattesky milliar-
dærer fra Monaco til Kypros.

1

3

2

1 NORSKE FORBINDELSER. Francesco Mitrano er en italiensk kosmopolitt som bor og jobber over hele verden. En gang hadde han norsk kjæreste. **2 UNGDOMMEN.** Nils Strömberg fra Stockholm er nyvalgt leder for studentforeningen ved universitetet i Monaco. **3 FRA SØR-ITALIA.** Italieneren på bildet sier han er advokat, men vil ikke oppgi sitt navn.

➔ **«ADVOKATEN».** – Jeg vet ikke jeg, sier en grovbygget mann fra Sør-Italia med svart skjorte og briller på den blanke issen.

– Mange folk er bare ute etter pengene dine, sier han og klør seg i det ene øret. Han vil ikke si hva han heter og hevder han er advokat, men ser mer ut som han trenger en. Tidligere på kvelden gav han en bunke sedler til en yngre italiener med silkeskjert og bittesmå sko, og vi har en viss forståelse for at han ikke vil redegjøre for sine forretningsmetoder i en norsk avis. Han forlater oss, hilser med pekefingeren til en kollega og forsyner seg av risottoen som blir servert i den andre enden av lokalet.

Det bor flere italienere enn franskmenn i Monaco, og slik har det alltid vært. Årsaken er ganske enkel: Franske statsborgere må betale skatt, italienerne slipper. I tillegg er det bare en drøy kilometer til grensen.

Utpå kvelden er det fyrverkeri fra yachtklubben, og mange drar videre til nattklubben Buddha Bar. En av dem som trolig skal dit, er lederen for studenforeningen ved universitet i Monaco, den svenske advokatsønnen Nils Strömberg med silkeskjert, lilla mokasiner og brune legger. Vi blir ikke med, for vi må opp tidlig. Presidenten i Monte Carlo Polo Club vil møte oss ved frokosttider.

CAMILLA. Francesco Mitrano bor i den idylliske gamlebyen i Monaco, rett ved siden av borgermesteren. Noen meter bortenfor der igjen bor prins Albert. Når han ikke er president i poloklubben, ser han til sine interesser i og rundt Firenze, der han har et slott, noen olivengårder og vingårder i Chianti-distriktet.

– Jeg reiser mye. Neste uke skal jeg til Dubai og forbedre polomesterskapet der. Så er det New York, så Paris.

MINE BARN SNAKKER ENGELSK, FRANSK, ITALIENSK, SVENSK, LITT SPANSK OG NOE RUSSISK DE LÆRER AV BARNEPIKEN

FRANCESCO MITRANDO, president i poloklubben

Men det er her jeg er hjemme. Det er alltid godt å komme hjem, sier han.

Signor Mitrano har to barn med sin svenske ekskone. Hun har fått ny mann og bor i et annet land. Barna bor nå i Monaco, hvor de går på skole og blir oppdratt av en ukrainsk barnepike.

– Vi er jo kosmopolitter her nede. Jeg er født i Roma, vokst opp i Firenze, studerte i Boston, jobbet i Paris, New York og Stockholm, reiser hele tiden. Mine barn snakker engelsk, fransk, italiensk, svensk, litt spansk og noe russisk de lærer av barnepiken. Og det er så trygt her! Og rent!

Han forteller om at barn kan ferdes trygt overalt i Monaco. Det er overvåkningskameraer og

politikonstabler overalt. Konstablene minner mer om Kling og Klang enn om Dirty Harry, der de dirigerer trafikken, passer på prinsen og hjelper katter ned fra appelsintrærne. Så peker han på bakken i gaten der han bor. Vi er midt i et turisteldorado, men det er ikke så mye som en sigarettneip eller ispinne noe sted.

– Dere nordmenn er vel vant til at det er rent og pent, men se her! Så rent er det ikke engang i Norge, sier han og lurar på om vi har noe nytt om hans gamle kjæreste.

– Jeg vil så gjerne møte henne igjen. Verden har gått videre siden vi møttes, jeg har barn, hun har kanskje barn, men Camilla var et så godt menneske. Camilla ... Hva vet dere?

Vi sier det vi vet, men det kommer ikke i avisen.

– Jeg kjenner forresten en annen nordmann, sier han.

– Han bor her i Monaco. Alexander Hansson. Vet dere hvem det er?

– Ja.

– Han er berømt på nattklubbene her. Han pleier å ha med en hvit teddybjørn.

– En hva ...?

– Jeg prøvde en gang å få ham til å investere i et prosjekt, men det var kanskje greit at det ikke ble noe av. Vi er ulike, han og jeg.

EPILOG. Det har ikke lyktes DN å få tak i Alexander Hansson, men etter det avisen forstår, er han en god venn av Samy Sass, som eier den mest berømte kafeen i Monaco. En god kilde opplyser at Samy Sass kjøpte en to meter høy isbjørn som symbol på Norge. Denne isbjørnen viser seg i blant på restauranten ved nattetider. Isbjørnen er i restaurantens eie, opplyser kilden. ● lars.madsen@dn.no